

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Захарова І.О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С.Макаренка
м. Суми, Україна*

Сьогоднішній підхід до розвитку країни потребує нового, сучасного керівника, якого відрізняють особливі вміння та навички, що характеризує його як професійного управлінця. Тому значна увага в закладах вищої освіти приділяється формуванню професійної компетентності майбутніх менеджерів. Підготовка менеджерів вимагає таких форматів і методів навчання, які дозволяють їм швидко опанувати великий обсяг навчального матеріалу та відповідати вимогам сучасного цифрового суспільства.

Питанням формування професійної компетентності свої праці присвятили вчені: В. Беспалько, Т. Браже, О. Василенко, С. Вершловський, М. Галагузова, І. Котов, Д. Козлов, О. Козлова, М. В. Кларін, В. Кричевський, Т. Новикова, Р. Овчарова, Л. Пшенична, Г. К. Селевко, Н. Харитоновна, Д. Брител, Є. Джимез, Р. Квасниця, В. Ландшеер, М. Леннон, П. Мерсер, М. Робінсон та інші.

Про формування компетентностей майбутніх фахівців засобами інформаційних технологій в своїх наукових працях говорили Ю. Бадюк, В. Волинський, Р. Гуревич, А. Гуржій, А. Добровольська, М. Жалдак, Т.Ісаєва, А. Кирилова, М. Кадемія, Л. Карташова, В. Лапінський, Ю. Машбиць, Ю. Медведєва, А. Некос, О. Овчарук, П. Пахотіна, О. Пенковець, М. Пукало, С. Раков, Ю. Рамський, С. Сисоєва, М. Смульсон, Л. Сущенко, Л. Шевченко та інші.

Нині роботодавці дуже ретельно ставляться до змісту і якості підготовки менеджерів, які повинні бути озброєні не тільки теоретичними знаннями з управлінської діяльності, а й вільно володіти сучасними інформаційними технологіями, знати основні принципи роботи з ними, чітко розуміти їх призначення та галузі застосування.

У широкому розумінні менеджмент – це соціальне управління організаціями та управління людьми. Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент освіти» за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, яку розроблено кафедрою менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, метою

практичної підготовки менеджерів є забезпечення базових знань, формування базових навичок і розвиток вмінь, компетентностей у галузі управління та адміністрування; підготовка фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають проведення досліджень та характеризуються невизначеністю умов і вимог. Підготовка менеджерів освіти на кафедрі менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка відбувається за двома рівнями вищої освіти: «бакалавр» та «магістр» за спеціальністю 073 Менеджмент.

Вважаємо, що сьогодні є актуальним перехід підготовки менеджера освіти від простого інформаційного рівня до вищих рівнів професійного становлення майбутніх менеджерів.

У короткий період часу на всіх рівнях підготовки важко внести серйозні зміни в підготовку майбутніх менеджерів. Насамперед це пов'язано з відсутністю належного програмно-методичного забезпечення підготовки майбутніх управлінців, низьким рівнем професійної підготовки педагогічних кадрів у цій галузі та слабкою матеріально-технічною та науково-методичною базою.

За період 2010–2022 років розроблено, апробовано та впроваджено в українську практику навчання низку навчально-методичних посібників, які на сьогодні є основними навчально-методичними посібниками програми підготовки майбутніх управлінців.

Вагомий внесок у розвиток теорії управління зробили і викладачі кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Протягом останніх п'яти років розроблено таке навчально-методичне забезпечення:

– Козлов Д. О. (2020) Інноваційна культура майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти: теорія та методика розвитку. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка;

– Козлов Д. О., Мармаза О. І. (2019) Інновації в управлінні закладом освіти в контексті гуманістичного підходу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4(88), 289–299;

– Козлова О. Г., Сбруєва А. А., Лазарев М. О., Козлов Д. О. (2017) Інноваційний менеджмент в освіті : навчально-методичний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка;

– Козлова О. Г., Сбруєва А. А., Козлов Д. О. (2017) Теорія організації : навчально-методичний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка. 228;

– Пшенична Л. В. (2022) Діловий етикет менеджера освіти : навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка.

Перехід до системного впровадження інформаційних технологій у підготовку майбутніх менеджерів відбувається через створення

онлайн-платформ із навчальними та методичними матеріалами для здобувачів освіти і педагогів, уживання електронних підручників, контент-бібліотек, смарт-комплексів, нових ІТ-технологій, мультимедійних засобів навчання тощо [1, с. 90].

З метою формування професійної компетентності майбутніх менеджерів засобами інформаційних технологій необхідно:

- цілеспрямовано використовувати інформаційні технології у розвитку особистості майбутніх менеджерів;
- реалізувати компетентнісний підхід у формуванні готовності майбутніх менеджерів до управлінської діяльності;
- готувати викладачів до розвитку професійної компетентності майбутніх менеджерів засобами інформаційних технологій ;
- активізувати особистісно-орієнтований підхід через інформаційні технології для підготовки майбутніх менеджерів;
- активізувати використання інформаційних технологій у навчально-виробничих процесах;
- залучати роботодавців до активної участі у навчальному процесі та оцінки якості освіти [2, с. 5].

Використання інформаційних технологій для формування професійної підготовки майбутніх менеджерів здійснюється поетапно, з'ясовуються завдання, зміст та очікувані результати кожного етапу.

Вважаємо за доцільне продемонструвати педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх менеджерів засобами інформаційних технологій.

- використання інформаційних технологій як засобу розвитку професійної компетентності майбутніх менеджерів;
- визначення методологічних підходів розвитку компетентностей майбутніх менеджерів за допомогою інформаційних технологій;
- оновити методи навчання у світлі досягнень сучасних інформаційних технологій.

Впровадження у власні навчальні ресурси інноваційних методів роботи зі студентами, переважно методів з використанням засобів ІКТ, дає можливість проєктувати освітні процеси, спрямовані на досягнення освітніх цілей згідно з навчальними програмами, а також ефективний розвиток професійних компетентностей. Варто зазначити, що організація та реалізація запропонованих умов є неможливими без відповідного технічного забезпечення закладу освіти, без його оснащення необхідною комп'ютерною технікою.

Використання засобів інформаційних технологій у підготовці майбутніх менеджерів вимагає умов для забезпечення якісного рівня різноманітних видів занять – лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, самостійних робіт; забезпечення учасників навчального процесу сучасними виданнями, навчально-методичними засобами, створення новітньої матеріально-технічної бази.

Дистанційне навчання є одним із аспектів організації та контролю самоосвіти з використанням комп'ютерної техніки та мереж зв'язку. У Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка використовується система дистанційного навчання Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), яка надає викладачам і студентам надзвичайно розвинений набір комп'ютеризованих засобів навчання, особливо дистанційного навчання.

Система організовує онлайн-навчання в мережі з використанням Інтернет-технологій, пропонує різноманітні онлайн-навчальні програми, які в сукупності дозволяють організувати ефективне навчання. Moodle дає можливість встановлення освітніх ресурсів та забезпечує доступність методів використання та управління ресурсами; забезпечує комунікацію та взаємодію між учасниками навчального процесу, реалізовану у формі Інтернет-зустрічей, форумів, дискусій та обміну інформацією.

Проаналізувавши умови формування професійних компетенцій майбутніх менеджерів засобами інформаційних технологій, бачимо, що завдяки використанню навчально-методичного комплексу дистанційних курсів, розробленого за допомогою інструменту Moodle, з використанням модульного підходу, знання подаються динамічною, набутою мультимодальною структурою, майбутні фахівці набувають досвіду особистого поповнення та оновлення професійних знань, особисто беруть участь у таких процесах і несуть відповідальність за результати.

Література:

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. (2015). Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях. Вінниця. Україна: Планер.
2. Ягупов В. В., Свистун В. І. (2017). Компетентісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. *Наукові записки НаУКМА*, 71, 3–8.